Lietas arhīva Nr. C-1328-18/29
ECLI:LV:RVPT:2018:0321.C30442317.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2018.gada 21.martā

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa
šādā sastāvā: tiesnese I.Baiko
ar sekretāri D.Stankeviču,

piedaloties prasītājam /pers. A/,
atbildētājas pilnvarotai personai zv.advokātei S.Gorbenko,
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu maksātnespējīgās personas /pers. B/ administrators /pers. A/ prasībā pret /pers. C/ par īpašuma tiesību atzīšanu.

Aprakstošā daļa

2017.gada 13.martā prasītājs maksātnespējīgās personas /pers. B/ administrators /pers. A/ iesniedza tiesā prasību pret atbildētāju /pers. C/ par īpašuma tiesību atzīšanu. Prasības pieteikumā norādīts, ka ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 6.janvāra spriedumu pasludināts parādnieka /pers. B/ fiziskās personas maksātnespējas process un par administratoru augstākminētā lietā iecelts /pers. A/. Saskaņā ar Maksātnespējas likuma nosacījumiem administrators pēc fiziskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas un bankrota procedūras uzsākšanas atgūst debitoru parādus un veic tiesiskas darbības citas parādnieka mantas atgūšanai, kā arī pārstāv parādnieku ar fiziskās personas maksātnespējas procesu saistītajos jautājumos.

Likumā noteiktā Kreditoru pieteikšanas termiņā savu kreditora prasījumu administratoram ir pieteicis viens nenodrošināts kreditors - Nordea Bank AB par kopējo summu EUR 15 976,69 apmērā. Kreditora prasījums tika atzīts pilnā apmērā, līdz ar ko, 2017.gada 17.februārī Kreditoram un Parādniekam tika nosūtīts Parādnieka kreditoru prasījumu reģistrs. Sūdzības par kreditoru prasījumu atzīšanu netika saņemtas.

Maksātnespējas procesa gaitā Administrators ir noskaidrojis, ka Parādniekam 2008.gada 30.decembrī noslēgta laulība ar atbildētāju /pers. C/. Savukārt 2009.gada 4.martā starp Atbildētāju un Parādnieku ir noslēgts laulības līgums par mantas šķirtību. Bez tam ir noskaidrots, ka laulības laikā, (12.01.2011. un 22.09.2015.) tika iegādāti (nopirkti) un uz Atbildētājas vārda reģistrēti divi nekustamie īpašumi: 1) zemes gabals (platībā 0,2053 ha) /adrese/, kas ierakstīts Rīgas rajona tiesas Zemesgrāmatu nodaļas Mārupes novada zemesgrāmatu nodalījuma Nr. /numurs/ ar kadastra Nr. /numurs A/un 2) nedzīvojamās telpas (būves un zemes gabala, atsevišķa lietošanā autostāvvieta Nr.28 un noliktava Nr.20) pēc adreses /adrese A/, kas reģistrēta, ka 297/10000 domājamās daļas no Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas Zemesgrāmatu nodaļas zemesgrāmatu nodalījumā /numurs/ - 1A, ar kadastra Nr. /numurs B/.

Attiecībā uz laulāto mantiskām attiecībām Civillikuma 110.panta otrajā daļā noteikts, ka laulāto mantas sadalīšana neatņem laulāto kreditoriem viņu tiesības. Trešo personu iegūtās tiesības paliek spēkā. Arī civillikuma 115.pants nosaka, ka laulības līguma noteikumi, kas aprobežo trešo personu iegūtās tiesības uz laulāto mantu, šīs trešās personas nesaista.

2017.gada 19.februārī Kreditoram tika nosūtīts Parādnieka mantas pārdošanas plāns. Iebildumi vai priekšlikumi par Plānu netika saņemti. Ņemot vēra, ka cita (izņemot Nekustamos īpašumus) Parādniekam piederoša manta netika konstatēta un citā veidā atgūt līdzekļus Parādnieka bankrota procedūra nav iespējams, administrators plānā paredzējis vērst piedziņu pret ½ domājamo daļu no katra Nekustama īpašuma.

Saskaņā ar Maksātnespējas procesa likuma 145.panta pirmo daļu, administrators nodrošina parādnieka mantas pārdošanu, līdz ar ko, nepieciešams reģistrēt (koroborēt) ½ domājamās daļas no Nekustamajiem īpašumiem Parādnieka vārdā.

Atbilstoši Civillikuma 93.pantam, ja laulāto kopīgais nekustamais īpašums ierakstīts zemesgrāmatā uz viena laulātā vārda, pieņemams, ka otrs laulātais savu daļu šajā īpašumā nodevis viņa pārvaldībā.

Savukārt, arī atbilstoši pastāvošai judikatūrai (Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2009.gada 28.janvāra spriedums lietā Nr.SKC-37) laulības līguma noteikumi, kas aprobežo trešo personu iegūtās tiesības uz laulāto mantu, nav saistošas trešajām personām. Kreditori un trešās personas var realizēt savas tiesības uz piedziņu, neapstrīdot laulības līgumu un neatkarīgi no laulības līguma noteikumiem.

No Parādnieka maksātnespējas procesa pieteikuma izriet, ka parādnieks sniedz informāciju par mantas (uz kuru var vērst piedziņu) neesamību. No iepriekš minētā ir nepārprotami secināms, ka Parādnieks apzināti sniedz nepatiesas ziņas tiesai par savu mantisko stāvokli, tas ir, ir pamats atbilstoši Civilprocesa likuma 137.pantā pirmā daļa noteiktajam nodrošināt prasību.

Pamatojoties uz Civilprocesa 43.pirmās daļas 10.punktu, 137. un 138.pantu, Civillikuma 89.pantu, 110.panta otro daļu un 115.panta trešo daļu, Maksātnespējas likuma 115.panta trešo daļu, 137.panta 9. un 12.punktu, Prasītājs lūdz tiesu atzīt /pers. B/ īpašuma tiesības uz ½ domājamo daļu no nekustamajiem īpašumiem: zemes gabala (platībā 0,2053 ha) /adrese/ un nedzīvojamās telpas (būves un zemes gabala, atsevišķa lietošanā autostāvvieta Nr. 28 un noliktava Nr. 20), pēc adreses /adrese A/; ierakstīt aizlieguma atzīmi uz ½ domājamo daļu no zemes gabala (platībā 0,2053 ha) /adrese/ un nedzīvojamās telpas (būves un zemes gabala, atsevišķa lietošanā autostāvvieta Nr. 28 un noliktava Nr. 20), pēc adreses /adrese A/.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 21.marta tiesnese s I.Baiko lēmumu tika noraidīts Prasītāja lūgums par prasības nodrošinājumu.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 19.maija lēmumu tika atcelts Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 21.marta tiesneses lēmums un lūgums nodots jaunai izskatīšanai tiesai.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 13.jūnija tiesnese s I.Krigenas –Jurkānes lēmumu tika noraidīts Prasītāja lūgums par prasības nodrošinājumu.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 18.jūlija lēmumu atstāts negrozīts Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 13.jūnija tiesneses lēmums, bet administratora blakus sūdzība noraidīta.

2017.gada 24.aprīlī tiesā ir saņemts atbildētājas /pers. C/ pilnvarotās personas zv.advokātes S.Gorbenko paskaidrojumi par prasību, kuros ir norādīts, ka Atbildētāja prasību neatzīst un uzskata to par nepamatotu un noraidāmu šādu iemeslu dēļ:

1) Administrators uzskata, ka strīdus nekustamie īpašumi atzīstami par /pers. B/ un /pers. C/ laulāto kopmantu, tajā pašā laikā nenorādot pieteikumā nevienu iemeslu šādam konstatējumam. Administratora norādītais Civillikuma 89.pants nosaka, ka viss, ko laulības laikā laulātie iegūst kopīgi vai viens no viņiem, bet ar abu laulāto līdzekļiem vai ar otra laulātā darbības palīdzību, ir abu laulāto kopīga manta. Prasības pieteikumam ne tikai nav pievienots neviens pierādījums, kurš apliecinātu kādu no minētajiem nosacījumiem, bet tie pat nav pieminēti pieteikumā.

2) Lietā nav strīda par to, ka starp laulātajiem 2009.gada 4.martā noslēgts laulības līgums par visas mantas šķirtību, bet abi strīdus nekustamie īpašumi ir iegādāti attiecīgi 2011.gada 12.janvārī un 2015.gada 22.septembrī, tātad ievērojamu laiku pēc laulības līguma noslēgšanas. No Civillikuma 117.panta skaidri izriet, ka visa manta, kuru laulātais ieguvis pēc laulības līguma noslēgšanas, neapstrīdami ir šī laulātā atsevišķā manta. Konkrētajā gadījumā abi strīdus nekustamie īpašumi ir iegūti pēc laulības līguma noslēgšanas, tāpēc nav pamata uzskatīt, ka tie varētu būt laulāto kopmanta.

3) Administrators ir atsaucies uz Civillikuma 110.panta otro daļu, norādot, ka laulāto mantas sadalīšana neatņem laulāto kreditoriem viņu tiesības, taču konkrētajā gadījumā nav notikusi nekāda laulāto mantas sadalīšana, jo atbildētāja abus strīdus nekustamos īpašumu ieguvusi pilnīgi patstāvīgi pēc laulības līguma noslēgšanas, un tie nekad nav tikuši dalīti starp viņu un laulāto.

4) No sprieduma, uz kuru administrators ir atsaucies savā pieteikumā (lietā SKC-37/2009), ir skaidri redzams, ka minētajā lietā ir pavisam citi lietas faktiskie apstākļi, jo ar laulības līgumu laulātie sadalījuši mantu, kas bijusi viņu kopmanta un kas bijusi iegādāta pirms laulības līguma noslēgšanas.

5) Civillikuma 121.pants nosaka, ka par saviem parādiem katrs laulātais atbild ar savu mantu. Tāpat arī 132.pants nosaka, ka tikai ar savu atsevišķo mantu laulātais atbild par saistībām, ko viņš noslēdzis tikai uz sava rēķina vai bez otra laulātā piekrišanas. Atbildētāja ne pirms laulības līguma noslēgšanas, ne arī pēc tā nav kopā ar savu laulāto uzņēmusies nekādas saistības. Arī Civillikuma 96.pants nosaka kopīgu atbildēšanas pienākumu tikai par saistībām, kuras laulātie uzņēmušies kopīgi vai kopīgās mājsaimniecības vajadzībām. Lietā nav neviena pierādījuma par to, ka atbildētāja būtu uzņēmusies jebkādas no norādītajām saistībām.

2017.gada 15.augustā tiesā ir saņemts Prasītāja papildinājums prasības pieteikumam, kurā ir norādīts, ka 2017.gada 9.jūnija Parādnieka maksātnespējas lietā kreditora prasījumu iesniedza kreditors AS „SEB Banka" par kopējo summu EUR 77 592,48 apmērā, kas tika atzīts pilnā apmērā. No Kreditora saņemtajiem dokumentiem secināms, ka /pers. B/ parādu saistības EUR 95 730 apmērā izveidojušās 2007.gada 15.janvārī, t.i., pirms laulības līguma noslēgšanas. 2016.gada 29.decembra pieteikumā par fiziskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanu arī pats Parādnieks atzīst, šī parāda izveidošanos termiņu.

Prasības pieteikumam ir pievienots, gan saskaņots ar kreditoriem Parādnieka precizēts kreditoru prasījumu reģistrs, gan arī Parādnieka pieteikums par fizisko personu maksātnespējas procesa pasludināšanu, kurā Parādnieks pats atzīst, ka saistības ir izveidojušās 2007.gada 15.janvārī, t.i., pirms laulības līguma noslēgšanas.

Atbildētājas pilnvarotas pārstāves zvērinātās advokātes Sandras Gorbenko iesniegtajos paskaidrojumos par Prasības pieteikumu tika norādīts, ka administrators nav iesniedzis nekādus pierādījumus tam faktam, ka strīdus nekustamie īpašumi ir iegādāti par abu laulāto līdzekļiem vai ar otra laulātā darbības palīdzību, bet arī nav iesniegusi nekādus pierādījums tam faktam, ka strīdus nekustamie īpašumi ir iegādāti tikai un vienīgi par Atbildētājas līdzekļiem un bez Parādnieka palīdzības.

Savukārt Augstākas Tiesas Senāta Civillietu departamenta tiesu prakses apkopojumā par laulāto kopīgas mantas dalīšanu norādīts, ja arī otra laulāta tieša palīdzība nav konstatējama taču nenoliedzami, ka ir atzīstama netieša līdzdalība, kas izpaužas, rūpējoties par kopīgo mājsaimniecību un bērna audzināšanu, tādējādi nodrošinot otra laulātā veiksmīgu profesionālo darbību ģimenes labklājības vairošanā. Tas, ka Parādnieks ir piedalījies strīdus nekustamo īpašumu iegādē, izriet no paša Atbildētāja un Parādnieka laulības un kopdzīves fakta. Par ko liecina, Parādnieka gan deklarēta dzīves vietas adrese - /adrese/ (pie strīdus autostāvvietas /adrese/), gan fakts, ka Parādnieks pašreiz atrodas bērnu kopšanas atvaļinājumā. Līdz ar ko, Prasītājs lūdz tiesu atzīt /pers. B/ īpašuma tiesības uz ½ domājamo daļu no strīdus nekustamajiem īpašumiem.

Prasītājs - maksātnespējas procesa administrators /pers. A/ - tiesas sēdē prasību uzturēja uz prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem un lūdza apmierināt to. Prasītājs uzskata, ka strīdus nekustamie īpašumi ir atzīstami par kopīpašumiem, līdz ar ko Atbildētājas vīram (Parādniekam) atzīstamas īpašuma tiesības uz ½ domājamo daļu no katra nekustama īpašuma, par ko ir nepieciešams izdarīt ierakstu zemesgrāmatā, lai vēlāk vērstu piedziņu uz to.

Atbildētājas /pers. C/ pilnvarotā persona - zv.advokāte S.Gorbenko - tiesas sēdē prasību neatzina, uzturēja paskaidrojumos norādītos argumentus, norādot, ka Prasītājs nav pierādījis to, ka konkrētajā gadījumā strīdus nekustamie īpašumi ir atzīstami par abu laulāto kopīgo mantu, jo ir spēkā esošs laulības līgums, kas reģistrēts Laulāto mantisko attiecību reģistrā. Lūdz prasību kā nepamatotu un nepierādītu noraidīt.

Motīvu daļa

Noklausījusies pušu paskaidrojumus, pārbaudījusi lietas materiālus un novērtējusi lietā esošos pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir noraidāma, kā nepamatota un nepierādīta.

Lietā nepastāv strīds, ka 2008.gada 30.decembrī Atbildētāja un /pers. B/ noslēdza laulību. Savukārt 2009.gada 4.martā laulātie noslēdza laulības līgumu par visas mantas šķirtību, kas tika reģistrēts Laulāto mantisko attiecību reģistrā ar Nr.519.

Laulības laikā - 2011.gada 17.janvārī atbildētāja /pers. C/ iegādājusies, un viņai bija nostiprinātas īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu - zemes gabalu /adrese/, pamatojoties uz 2011.gada 5.janvāra un 2011.gada 12.janvāra pirkuma līgumiem. Zemesgrāmatas nodalījuma /numurs/ ir ierakstīta piebilde par laulāto atsevišķo mantu, jo laulātajiem ir visas mantas šķirtība, ko nosaka 2009.gada 4.marta laulības līgums (lietas 26.-27.lapa).

Laulības laikā - 2015.gada 29.septembrī atbildētāja /pers. C/ iegādājusies, un viņai bija nostiprinātas īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu - nedzīvojamo telpu (būves un zemes gabala, atsevišķa lietošanā autostāvvieta Nr.28 un noliktava Nr.20), pēc adreses /adrese A/, 297/10000 domājamām daļām, pamatojoties uz 2015.gada 22.septembra pirkuma līgumu un 2009.gada 4.marta laulības līgumu. Zemesgrāmatas nodalījuma /numurs/ - 1A ir ierakstīta piebilde par laulāto atsevišķo mantu (lietas 8.-10.lapa).

Lietas materiāli apstiprina to, ka 2017.gada 6.janvārī ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas spriedumu parādniekam /pers. B/ pasludināts fiziskās personas maksātnespējas process un par maksātnespējas procesa administratoru tika iecelts /pers. A/, kas ir Prasītājs šajā lietā.

No lietas materiāliem redzams, ka /pers. B/ maksātnespējas procesā administratora noteiktajā termiņā nenodrošinātā kreditora prasījumu pieteica viens kreditors Nordea Bank AB Latvijas filiāle par summu 15 976,69 EUR (galvenais prasījums – 15 965,09 EUR un blakus prasījums 11,60 EUR), ko administrators atzina un iekļāva kreditoru prasījuma reģistrā piešķirot kreditoram 15965 balsis. Pēc administratora noteiktā termiņa nenodrošinātā kreditora prasījumu pieteica vēl viens kreditors AS „SEB Banka" par summu 77 592,48 EUR (galvenais prasījums – 73 375,56 EUR un blakus prasījums 4 216,92 EUR), ko administrators atzina un iekļāva kreditoru prasījumu reģistrā, nepiešķirot šim kreditoram balsstiesības (lietas 40., 183.lapa).

Kreditoru prasījuma reģistrā ir norādīts, ka kreditora Nordea Bank AB prasījuma rašanas laiks ir 2017.gada 6.janvāris, bet kreditora AS „SEB Banka" prasījuma rašanas laiks ir 2010.gada 30.jūnijs (lietas 183.lapa).

No lietas materiāliem izriet, ka 2007.gada 4.janvārī starp /pers. B/ ar /pers. K/ kā solidārajiem līdzaizņēmējiem un „Baltic-American Enterprise Fund" ASV bezpeļņas korporāciju kā aizdevēju tika noslēgts Aizdevuma līgums Nr.EMR-3917 par aizdevumu 95 730 EUR nekustamā īpašuma /Nosaukums B/, Engures pagastā, Tukuma rajonā iegādei.

2007.gada 23.februārī „Baltic-American Enterprise Fund" ASV bezpeļņas korporācija no Aizdevuma līguma izrietošās saistības tiesības cedēja AS „SEB Banka".

Ar Tukuma rajona tiesas 2008.gada 22.decembra lēmumu tika apmierināts AS „SEB Banka" pieteikums par saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšanu, bet 2009.gada 14.aprīlī starp pusēm tika noslēgta Vienošanās par parāda atmaksu saskaņā ar grafiku. Ņemot vērā, ka vienošanās netika pildīta, nekustamais īpašums /Nosaukums B/, Engures pagastā, Tukuma rajonā tika pārdots izsolē, savukārt izsoles akts ir apstiprināts ar 2011.gada 1.jūlija tiesas lēmumu civillietā Nr.C06047811, ar ko parāda summa tika segta tikai daļēji.

Ar 2014.gada 23.aprīļa Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas un 2015.gada 2.aprīļa Rīgas apgabaltiesas spriedumu no /pers. B/ ar /pers. K/ par labu AS „SEB Banka" tika piedzīts neatmaksātais parāds un tiesas izdevumi kopsummā 82 222,89 EUR. Spriedums stājies spēkā 2016.gada 10.oktobrī.

No lietas materiāliem izriet, ka 2007.gada 29.jūnijā starp /pers. B/ ar /pers. P/ kā līdzaizņēmējiem un Nordea Bank AB (pirms Nordea Bank Finland Plc) kā aizdevēju tika noslēgts Aizdevuma līgums Nr.2007/3206/HK par aizdevumu 38 000 EUR nekustamā īpašuma iegādei. Maksātnespējas procesa gaitā tika konstatēta neatmaksāta aizdevuma summa - 15 965,09 EUR.

Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 137.panta 9. un 12.punktu nosacījumiem, administrators pēc fiziskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas un bankrota procedūras uzsākšanas atgūst debitoru parādus un veic tiesiskas darbības citas parādnieka mantas atgūšanai, kā arī pārstāv parādnieku ar fiziskās personas maksātnespējas procesu saistītajos jautājumos.

Prasītājs (maksātnespējas procesa administrators) vērsies tiesā norādot Prasības pieteikumā, ka ņemot vēra to, ka cita Parādniekam piederoša manta netika konstatēta un citā veidā atgūt līdzekļus Parādnieka bankrota procedūra nav iespējams, administrators paredzējis vērst piedziņu pret ½ domājamo daļu no katra strīdus nekustama īpašuma, līdz ar ko nepieciešams reģistrēt Parādniekam īpašuma tiesības uz ½ domājamo daļu no katra strīdus nekustama īpašuma.

Prasītājs uzskata, ka, ja Parādnieka saistības radās pirms laulības noslēgšanas un pirms laulības līguma noslēgšanas, Atbildētājai kā Parādnieka laulātajai, ir pienākums atbildēt par Parādnieka neizpildītajam saistībām un laulības līgums par mantas šķirtību nav saistošs trešajām personām, proti, kreditori un trešās personas var realizēt savas tiesības uz piedziņu neatkarīgi no laulības līguma noteikumiem. Savu viedokli Prasītājs pamato ar Civillikuma 89.pantu, 93.pantu, 110.panta otro daļu, 115.panta trešo daļu, kā arī Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2009.gada 28.janvāra spriedumu lietā Nr.SKC-37.

Atbildētājas pārstāve nepiekrīt šim Prasītāja viedoklim uz uzskata, ka strīdus nekustamie īpašumi nekad nav bijuši laulāto kopmanta, kas piederēja abiem laulātājiem, tos nevar dalīt, jo tie ir iegūti pēc laulības līguma noslēgšanas un no iegādāšanas brīža bija Atbildētājas atsevišķa manta, kas tika iegādāta par Atbildētājas līdzekļiem, bez Prasītāja ieguldījumiem un darbības palīdzības. Savu viedokli Atbildētāja pārstāve pamato ar Civillikuma 117.pantu, 121.pantu, 132.pantu, kā arī uzskata, ka Prasītāja atsauce uz Augstākās tiesas Senāta spriedumu lietā SKC-37/2009, ir nepamatota, jo minētajā lietā ir pavisam citi lietas faktiskie apstākļi, tajā ar laulības līgumu laulātie sadalījuši mantu, kas sākumā bijusi laulāto kopmanta un kas bijusi iegādāta pirms laulības līguma noslēgšanas.

No pušu paskaidrojumiem tiesas sēdē un lietas materiāliem izriet, ka pamat strīds lietā ir par to vai strīdus nekustamie īpašumi atzīstami par laulāto kopīpašumu, ko var dalīt, vai ņemot vērā laulības līgumu par visas mantas šķirtību, jāatzīst, ka minētie nekustami īpašumi ir Atbildētājas atsevišķā manta.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 190.panta otro daļu tiesa spriedumu pamato uz apstākļiem, kas nodibināti ar pierādījumiem lietā, bet atbilstoši Civilprocesa likuma 8.panta pirmajai daļai tiesa noskaidro lietas apstākļus, pārbaudot pierādījumus, kuri iegūti likumā noteiktajā kārtībā.

Prasītājs savu argumentu par to, ka minētie strīdus nekustamie īpašumi ir laulāto kopmanta, balsta uz faktu, ka tie tika iegādāti laulības laikā, kā arī norādot, ka /pers. B/ palīdz Atbildētājai audzināt bērnus un laulātie ved kopdzīvi, kas Prasītāja skatījumā ir pietiekams apstāklis, lai varētu secināt /pers. B/ līdzdalību strīdus īpašumu iegādāšanā. Par šādiem apstākļiem lietā nav iesniegti jebkādi pierādījumi.

Ievērojot Civilprocesa likuma 10.pantā nostiprināto sacīkstes principu, tiesai nav pienākuma pēc savas iniciatīvas meklēt pierādījumus Prasītāja norādītajiem apstākļiem.

Saskaņā ar Civillikuma 89.panta otro daļu, abu laulāto kopīgā manta ir tāda manta, kura ne tikai ir iegūta laulības laikā, bet kuru laulātie ir ieguvuši kopīgi vai viens no viņiem, bet ar abu laulāto līdzekļiem vai ar otra laulātā palīdzību.

Civillikuma 96.pants noteic, ka par saistībām, ko laulātie kopīgi noslēguši ģimenes vai kopīgās mājsaimniecības vajadzībām, viņi atbild ar kopīgo mantu un katrs ar savu atsevišķo mantu, ja kopīgās mantas nepietiek. Par saistībām, ko viens no laulātajiem noslēdzis ģimenes vai kopīgās mājsaimniecības vajadzībām, šis laulātais atbild ar savu mantu tad, ja laulāto kopīgās mantas nepietiek. Otrs laulātais par šīm saistībām ar savu mantu atbild tikai tad, ja pēc saistības saņemtais izlietots ģimenes vai kopīgās mājsaimniecības vajadzībām.

Saskaņā ar Civillikuma 99.pantu, par saistībām, ko laulātais noslēdzis uz savu personīgo rēķinu vai bez otra laulātā piekrišanas, šis laulātais atbild vispirms ar savu atsevišķo mantu, bet, ja tās nepietiek, - ar savu daļu laulāto kopīgajā mantā.

Tiesa secina, ka ar lietā iesniegtajiem pierādījumiem ir gūts apliecinājums tam, ka /pers. B/ saistības pret AS „SEB Banka" un Nordea Bank AB izriet no aizdevumu līgumiem, kas bija noslēgti ar citiem līdzaizņēmējiem pirms laulības noslēgšanas ar Atbildētāju. Ievērojot minēto, nav pamata uzskatīt, ka šādi līgumi būtu slēgti pušu ģimenes vai kopīgās mājsaimniecības interesēs. Tāpat lietas materiālos nav pierādījumu par to, ka Atbildētāja būtu piekritusi šo saistības nodibināšanai.

Turklāt tiesa atzīst par nepamatotu Prasītāja argumentu, ka nekustamo īpašumu iegūšana laulības laikā ir pietiekams pamats atzīt šos īpašumus par laulāto kopmantu, kas turklāt piederēja laulātajiem vienādās daļās saskaņā ar Civillikuma 89.panta otrajā daļā ietverto laulāto kopīgās mantas vienlīdzīga sadalījuma prezumpciju.

Tiesa ņem vērā faktu, ka strīdus nekustamie īpašumi iegūti pēc diviem (pirmais nekustamais īpašums) un pēc sešiem (otrais nekustamais īpašums) gadiem kopš laulības līguma noslēgšanas, kā arī ņem vērā to, ka zemesgrāmatā izdarīti piemetinājumi par īpašumu reģistrāciju uz laulības līguma pamata.

Civillikuma 994.pantā ir ietverts vispārīgs princips, ka par nekustamā īpašuma īpašnieku atzīstams tas, kas par tādu ierakstīts zemesgrāmatās. Savukārt Civillikuma 127.panta pirmā daļa noteic, ka tas, ka nekustamais īpašums vai lietu tiesība ietilpst mantas kopībā, ierakstāms zemesgrāmatā.

Šajā normā ir nostiprināta nekustamas lietas piederības prezumpcija, proti, pieņēmums, ka zemesgrāmatā nostiprināta īpašuma tiesība pastāv un pieder personai, kas ierakstīta zemesgrāmatā kā attiecīgā nekustamā īpašuma īpašnieks.

Īpašuma nostiprinājums zemesgrāmatā ir pietiekams pierādījums zemesgrāmatā ierakstītās personas īpašuma tiesībai. Atbilstoši Civillikuma 994.panta pirmajai daļai jāpieņem, ka zemesgrāmatā nostiprinātā īpašuma tiesība pastāv un pieder attiecīgajam īpašniekam kopš tās nostiprināšanas brīža. Šī prezumpcija ir spēkā arī pret zemesgrāmatā ierakstītā īpašnieka laulāto.

Savukārt laulāto mantiskās attiecības regulē speciālas normas (Civillikuma 91.pants), kas nosaka, ka tas, vai nekustamais īpašums ir laulāto atsevišķa manta, mantas kopība pēc līguma vai mantas šķirtība pēc līguma, jānorāda zemesgrāmatās atsevišķas piezīmes viedā.

Minētais atbilst Zemesgrāmatu likuma 16.panta 1.punkta a) apakšpunktam, kur noteikts, ka nodalījuma otrā daļa sadalās divās iedaļās, kurās norāda pirmajā iedaļā nekustamā īpašuma īpašnieku, norādot fiziskajai personai vārdu, uzvārdu, personas kodu, bet, ja tā ir laulībā, tad, ievērojot mantiskās attiecības, piemetina, ka nekustamais īpašums ir laulātā atsevišķa manta (..).

Ar lietā esošajiem materiāliem ir pierādīts, ka Zemesgrāmatā kā strīdus nekustamā īpašuma īpašniece ir norādīta atbildētāja /pers. C/, kā arī Zemesgrāmatas attiecīgajos nodalījumos ir izdarīti ieraksti par to, ka strīdus nekustamie īpašumi ar reģistrācijas brīdi ir atzīstami par Atbildētājas atsevišķo mantu.

Tiesas skatījumā, 2009.gada 4.marta Laulības līgumam par visas mantas šķirtību, kas tika reģistrēts Laulāto mantisko attiecību reģistrā, kā civiltiesiskam darījumam ir tiesiska nozīme, jo tas rada noteiktas juridiskas sekas, un proti, pienākumu abām pusēm respektēt un pildīt tiesiski noslēgta līguma noteikumus (Civillikuma 1587.pants).

Tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā, parādnieks /pers. B/, pamatoti norādīja maksātnespējas procesa pieteikumā informāciju par mantas (uz kuru var vērst piedziņu) neesamību.

Tiesa nevar piekrist Prasītāja viedoklim, ka tādā veidā Parādnieks apzināti sniedza nepatiesas ziņas tiesai par savu mantisko stāvokli.

Tā kā atbilstoši Civillikuma 89.panta pirmajai un trešajai daļai, 91.panta pirmajai daļai pastāv arī laulātā atsevišķa manta, fakts, ka manta iegūta laulības kopdzīves laikā, pats par sevi nedod pamatu šo mantu uzskatīt par kopīgu mantu.

Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2012.gadā apstiprinātajā tiesu prakses apkopojumā „Tiesu prakse laulāto kopīgas mantas dalīšanā" ir norādīts, ka „atzīstot mantu par laulāto kopīgo mantu, nepietiekams ir kritērijs, ka šī manta ir iegūta laulības laikā, jo attiecīgajai mantai ir jābūt iegūtai arī atbilstoši kādam no Civillikuma 89.panta otrajā daļā paredzētajiem līdzdalības veidiem. Ja laulātais nav pierādījis savu līdzdalības veidu un savu ieguldījumu apmēru mantas iegādē, tad attiecīgā prasība ir noraidāma" (secinājumu daļas 9.punkts).

Tiesa atzīst par nepamatotu Prasītāja (administratora) viedokli, ka pierādīšanas pienākums šajā gadījumā uzliekams Atbildētājai saskaņā ar Civillikuma 91.panta otro daļu, kas nosaka, ka tas, ka zināma manta ir atsevišķa, jāpierāda tam laulātajam, kas to apgalvo. Tas, ka nekustamais īpašums ir viena laulātā atsevišķa manta, ierakstāms zemes grāmatās.

Tiesa norāda, ka minētā tiesību norma reglamentē laulāto attiecības, ja pastāv likumiskais laulāto mantisko attiecību režīms un starp laulātajiem izceļas strīds par konkrētas mantas piederību.

Taču starp Atbildētāju un viņas laulāto jau kopš 2009.gada 4.marta, kad bija noslēgts laulības līgums, pastāv līgumiskais mantisko attiecību režīms – visas mantas šķirtība, turklāt tiesas rīcībā nav informācijas par to, ka Atbildētāja vai viņas laulātais /pers. B/ būtu apstrīdējuši faktu, ka strīdus nekustamie īpašumi no iegūšanas brīža ir Atbildētājas atsevišķā manta. Strīda neesamību apstiprina gan /pers. B/ pieteikumā par fiziskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanu iekļautā informācija, gan Atbildētājas pārstāves skaidrojumi tiesai, gan spēkā esošs 2009.gada 4.marta Laulības līgums par visas mantas šķirtību.

Turklāt par minēto atbilstoši Civillikuma 91.panta otrās daļas noteikumiem ir izdarīti ieraksti katra šī nekustamā īpašuma zemesgrāmatas nodalījumā. Minēto iemeslu dēļ pierādīšanas nasta attiecībā uz faktu, ka minētā manta nebija Atbildētājas atsevišķā manta, bet ir laulāto kopmanta, gulstas nevis uz Atbildētāju, bet uz Prasītāju (administratoru).

Tiesību doktrīnā atzīts, ka laulības līgums ir īpaša veida līgums, ar kuru var nodibināt, grozīt vai izbeigt laulāto mantiskās attiecības. Laulības līguma objekts ir laulāto mantiskās attiecības kopumā, nevis atsevišķi īpašuma vai mantas objekti. Ar laulības līgumu var noteikt tikai mantisko attiecību režīmu kā tādu, bet nevar noteikt kāda mantisko attiecību objekta likteni, piederību kādam no laulātajiem. Tādus līgumus laulātie var noslēgt, arī neatceļot likumisko mantisko attiecību režīmu, piemēram, sadalīt kopīpašumā esošu objektu, apvienot katra laulātā atsevišķo mantu u.tml. (sk. Vēbers J. Latvijas Republikas Civillikuma komentāri: Ģimenes tiesības.- Rīga: Mans Īpašums, 2000, 38.-39.lpp.).

Ņemot vērā minēto, ir pamats secinājumam, ka par laulības līgumu uzskatāms tāds laulāto savstarpēji, turklāt Civillikuma 115.panta normās paredzētā kārtībā noslēgts līgums, ar kuru viņi Civillikuma 89.-108.pantā reglamentēto likumisko mantisko attiecību vietā noteic sev citu, proti, līgumisko mantisko attiecību režīmu.

Tiesa secina, ka lietas iztiesāšanas gaitā ir pierādīts, ka 2009.gada 4.martā atbildētāja /pers. C/ un /pers. B/ noslēdza laulības līgumu, atceļot likumisko mantisko attiecību režīmu un nosakot visas laulāto mantas šķirtību. Laulības līgums saskaņā ar Civillikuma 115.panta otrās daļas noteikumiem ir reģistrēts Uzņēmumu reģistrā laulāto mantisko attiecību reģistrā ar Nr.519.

Līdz ar to tiesa kā nepamatotus noraida Prasītāja argumentus, ka strīdus nekustamie īpašumi nav Atbildētājas atsevišķa manta, uz ko var vērst piedziņu otrā laulātā maksātnespējas procesā.

Tiesa atzīst par nepamatotu Prasītāja (administratora) prasījumu par īpašuma tiesību atzīšanu uz ½ domājamo daļu no strīdus nekustamajiem īpašumiem.

Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2014.gada 15.oktobra spriedumā lietā Nr.SKC-2873/2014 (C32267012) norādīts, ka „pušu starpā rodoties strīdam par katra laulātā ieguldījuma apmēru un no tā izrietošo katra laulātā daļas lielumu laulāto kopīgajā mantā, tiesai šis strīds jāizšķir atbilstoši pierādījumiem, kas apliecina katra laulātā ieguldījumu. Tiesību doktrīnā ir atzīts, ka laulības laikā iegūta kopīgā manta pieder laulātajiem tādās daļās, kādās viņi ar saviem līdzekļiem vai darbības palīdzību ir piedalījušies attiecīgās mantas iegūšanā, resp., katra laulātā daļa viņu kopīgajā mantā pēc vispārīgā principa nosakāma atbilstoši katra laulātā izdarītā ieguldījuma apmēram (Erlens Kalniņš. Privāttiesību teorija un prakse, TNA, 2005., 59.lpp)". Līdzīgās atziņas ir atrodamas arī citos Augstākās tiesas un citu tiesu nolēmumos (piemēram, Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 24.augusta spriedumā lietā Nr.SKC-278/2016, Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2011.gada 20.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKC-2873/2011, Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2013.gada 21.marta spriedumā lietā Nr.SKC-1260/2013 11.punktu, Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta Civillietu departamenta 2014.gada 21.marta sprieduma lietā Nr. SKC-39/2014 9.1. punktu, Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2015.gada 21.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKC-1959/2015 9.2.punktu).

Ņemot vērā, ka tiesa jau secināja, ka Prasītājs nav pierādījis /pers. B/ līdzdalības veidu un ieguldījumu apmēru strīdus īpašumu iegādē, nav atzīstams par pamatotu Prasītāja viedoklis par Atbildētājas vīra iespējamas īpašuma tiesības tieši uz ½ domājamo daļu no strīdus nekustamajiem īpašumiem.

Bez tam Prasītājs (maksātnespējas procesa administrators), pamatojot savu prasību, norādījis, ka parādnieka /pers. B/ parāda saistības rašanas laiks pret kreditoriem iestājies pirms laulības līguma noslēgšanas, kas, viņaprāt, ir pamats prasīt saistību izpildi no Atbildētājas.

Lietā esošā Kreditoru prasījuma reģistrā ir norādīts, ka kreditora Nordea Bank AB prasījuma rašanas laiks ir 2017.gada 6.janvāris, bet kreditora AS „SEB Banka" prasījuma rašanas laiks ir 2010.gada 30.jūnijs (lietas 183.lapa).

Saskaņā ar Terminu skaidrojošo vārdnīcu Civiltiesībās (Prof. Dr.hab.iur. Osvalds Joksts (vispārējā zinātniskā redakcija), Mag.iur. Darba Girgensone. Rīga, 2011.) ar terminu „parāds" apzīmē saistību tiesībās pienākumus, kas izveidojas, ja termiņā nav izdarīts izpildījums – naudas samaksa, mantas nodošana vai pakalpojuma sniegšana, ko viena persona (parādnieks) dod otrai personai (kreditoram). Civillikuma 1927.panta izpratnē ar vārdu „parāds" ir saprotama termiņā neizpildītā maksājuma saistība.

Izvērtējot lietā iesniegtos rakstveida pierādījumus un lietas dalībnieku sniegtos paskaidrojumus, tiesa secina, ka abu Aizdevumu līgumu noslēgšanas dienā (2007.gada 4.janvārī un 2007.gada 29.jūnijā) parādniekam /pers. B/ Civillikuma 1927.panta izpratnē nepastāvēja tādi parādi, kas norādīti prasības pieteikumā un prasības pieteikuma papildinājumos – parāds pret AS „SEB Banka" 77 592,48 EUR apmērā, kas izriet no 2007.gada 4.janvāra Aizdevuma līguma un parāds pret Nordea Bank AB 15 965,09 EUR apmērā, kas izriet no 2007.gada 29.jūnija Aizdevuma līguma, jo šo summu samaksas termiņi iestājies ievērojami vēlāk – Nordea Bank AB 2017.gada 6.janvārī, ka norādīja pats kreditors (lietas 89.lapa) un AS „SEB Banka" 2009.gada 14.aprīlī, kad /pers. B/ noslēdza vienošanās par parāda samaksas kārtību, kurā konstatējis un apliecinājis parāda esamību un apņēmies to samaksāt.

Savukārt 2007.gada 4.janvārī noslēgtais Aizdevuma līgums Nr.EMR-3917 (lietas 165.-175.lapa) pierāda, ka /pers. K/ un /pers. B/ saņēma aizdevuma summu 95 730 EUR uz laiku līdz 2037.gada 1.februārim, bet 2007.gada 29.jūnija Aizdevuma līgums Nr.2007/3206/HK (lietas 91.-93.lapa) pierāda, ka /pers. B/ un /pers. P/ saņēma aizdevuma summu 38 000 EUR uz laiku līdz 2022.gada 15.jūlijam.

No Prasītāja paskaidrojumiem tiesas sēdē varēja secināt, ka viņa ieskatā parādnieka saistība atmaksāt aizdevumu kļūst par aizņēmēja parādu no aizdevuma izsniegšanas dienas. Tiesas skatījumā šāds viedoklis ir pretējs jēdziena „aizdevums" būtībai (vienošanās starp kreditoru un kredītņēmēju par naudas aizņēmuma atmaksu noteiktā termiņā) un jēdziena „parāds" būtībai (norādīts augstāk).

Tiesa atzīst, ka nekustamiem īpašumiem - zemes gabalam (platībā 0,2053 ha) /adrese/ un nedzīvojamai telpai (būves un zemes gabala, atsevišķa lietošanā autostāvvieta Nr. 28 un noliktava Nr. 20), pēc adreses /adrese A/ - nav konstatējams laulāto kopīgās mantas statuss, bet gan tie atzīstami par mantu, ko laulātā (Atbildētāja) ieguva laulības laikā kā atsevišķu mantu. Tāpēc šajā konkrētajā gadījumā zemesgrāmatā ierakstītas /pers. C/ īpašuma tiesības uz strīdus nekustamiem īpašumiem kā atsevišķu mantu.

Ņemot vērā izklāstīto secinājums, ka prasība atzīt īpašuma tiesības, lai vērstu piedziņu uz šī nekustamā īpašuma domājamo daļu nav pamatota un tas nav iespējams, jo tam par šķērsli ir citai personai zemesgrāmatā nostiprinātā īpašuma tiesība.

Prasība tika pamatota arī uz Civillikuma 110.panta otrās daļas un 115.panta trešās daļas.

Civillikuma 110.panta otrā daļa noteic, ka laulāto mantas sadalīšana neatņem laulāto kreditoriem viņu tiesības. Trešo personu iegūtās tiesības paliek spēkā.

Šīs normas ir iekļautas Civillikuma Ceturtās apakšnodaļas „Laulāto mantiskās tiesības" I daļā „Laulāto likumiskās mantiskās attiecības", bet Prasītājs uz šo normu atsaucās saistībā ar laulības līgumu, kas noteica laulāto līgumisko mantisko attiecību režīmu un ar kuru laulāto kopmanta netika dalīta.

Civillikuma 115.panta trešā daļa paredz, ka laulības līguma noteikumi, kas aprobežo trešo personu iegūtās tiesības uz laulāto mantu, šīs trešās personas nesaista.

Prasītājs nav norādījis, kādas tiesības uz Atbildētājas mantu kreditori AS „SEB Banka" un Nordea Bank AB bija ieguvuši vēl pirms 2009.gada 4.marta Civillikuma 110.panta otrās daļas un 115.panta trešās daļas izpratnē, un kā šīs tiesības aprobežo vai aizskar laulības līgums par mantas šķirtību. Ja arī kreditori būtu ieguvuši šādas tiesības – vērst piedziņu uz Atbildētājas laulātā mantu sakarā ar viņa nenokārtotām parāda saistībām, tas nedod tiesības prasīt vērst piedziņu uz otrā laulātā atsevišķu mantu, par kādu uzskatāmi strīdus nekustamie īpašumi, jo šāda manta saskaņā ar Civillikuma 91.panta pirmās daļas 3.punktu uzskatāma par laulātā atsevišķu mantu.

Pastāvot laulāto mantas šķirtībai, saskaņā ar Civillikuma 121.pantu par saviem parādiem katrs laulātais atbild ar savu mantu. Līdz ar to Atbildētāja ar savu mantu neatbild par vīra /pers. B/ parādiem, kuri turklāt ir radušies ievērojamu laiku pēc laulības līguma noslēgšanas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 97.panta trešo daļu tiesai spriedumā jānorāda, kādēļ tā vienam pierādījumam devusi priekšroku salīdzinājumā ar citu pierādījumu un atzinusi vienus faktus par pierādītiem, bet citus – par nepierādītiem.

Konkrētajā gadījumā tiesa atzīst par pamatotu norādīt, ka Prasītāja iesniegtie pierādījumi nav pietiekami prasības apmierināšanai. Prasītājs neiesniedza tiesai pierādījumus, kuri varēja atspēkot Atbildētājas argumentus un iesniegtos pierādījumus. Savukārt Atbildētājas iesniegtie pierādījumi atspēkoja Prasītāja pieņēmumu par laulāto kopmantas pastāvēšanu un abu laulāto īpašuma tiesībām uz strīdus īpašumiem, kuru dēļ tiesai radās pamats noraidīt Prasītāja prasību.

Lemjot jautājumu par tiesāšanās izdevumu atlīdzināšanu, tiesa ņem vērā šādus faktus.

Ņemot vērā, ka Prasītājs, saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 12.punktu, ir atbrīvots no valsts nodevas samaksas par prasības pieteikuma iesniegšanu tiesā un to, ka prasība ir noraidāma, tiesāšanās izdevumi, saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, 44.pantu, nav atlīdzināmi un tiesas izdevumus uzņemas valsts.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 8.panta pirmo daļu, 41., 44., 92. - 97.pantu, 193., 194., 195.pantu, tiesa

nosprieda

maksātnespējīgās personas /pers. B/ administratora /pers. A/ prasību pret /pers. C/ par īpašuma tiesību atzīšanu, noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Pilna sprieduma sastādīšanas datums noteikts – 2018.gada 21.marts.

Pilna sprieduma pieejamības diena ir 2018.gada 4.aprīlis.

Tiesnese I.Baiko